

Vlada Republike Slovenije
Gregorčičeva 20, 25
1000 Ljubljana
gp.gs@gov.si

in

Državni zbor Republike Slovenije
Za poslanske skupine:

- Slovenska demokratska stranka (SDS)
- Poslanska skupina Liste Marjana Šarca (LMŠ)
- Poslanska skupina Socialnih demokratov (SD)
- Poslanska skupina Levica (Levica)
- Poslanska skupina Nova Slovenija – krščanski demokrati (NSi)
- Poslanska skupina modernega centra (SMC)
- Poslanska skupina Alenke Bratušek (SAB)
- Poslanska skupina Demokratične stranke upokojencev Slovenije (DeSUS)
- Poslanska skupina Slovenske nacionalne stranke (SNS)
- Poslanska skupina nepovezanih poslancev (NeP)
- Poslanska skupina italijanske in madžarske narodne skupnosti (IMNS)

Šubičeva ulica 4
1000 Ljubljana
gp@dz-rs.si

Naš znak: 0049-0004/2021-1
Datum: 23.4.2021

Zadeva: Pobuda za odpravo plačljivosti obveznih standardov

Spoštovani,

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS) in Inženirska zbornica Slovenije (IZS) v imenu pooblaščenih arhitektov, pooblaščenih krajinskih arhitektov in pooblaščenih inženirjev, ki jih obe zbornici zastopata,

pozivamo Vlado Republike Slovenije in Državni zbor Republike Slovenije k odpravi očitne neustavnosti plačljivosti obveznih standardov (SIST), ki izhaja iz 4. odstavka 22. člena Zakona o standardizaciji (ZStan-1).

Gradbeni zakon s podzakonskimi akti pogosto predpisuje obvezno uporabo standardov SIST, ki pa niso objavljeni v Uradnem listu in prosto dostopni, ampak so plačljivi. Kot primer navajamo standard SIST ISO 9836:2018, ki ureja način računanja neto in bruto površin stavb in predstavlja eno izmed osnov za

upravne postopke pridobivanja gradbenega dovoljenja, za določitev višine komunalnega prispevka in podobno. Omenjeni standard je na voljo na strani Slovenskega inštituta za standardizacijo proti plačilu 82 EUR. Drugi primer so standardi iz serije Evrokod, ki skupaj z vsemi dodatki obsegajo preko 150 standardov oz. preko 5000 strani, njihovo uporabo pa predpisuje Pravilnik o mehanski odpornosti in stabilnosti objektov. Ti standardi urejajo področje zagotavljanja konstrukcijske varnosti in trajnosti objektov, vključno s potresno varnostjo objektov. Brez uporabe teh standardov ni mogoče zakonito zgraditi nobene stavbe v Sloveniji. Nakup teh standardov predvsem za manjša podjetja predstavlja izredno velik finančni zalogaj.

Plačljivost standardov, katerih upoštevanje je zakonsko obvezno, je po našem mnenju protiustavna. V skladu z Ustavo Republike Slovenije bi morali biti vsi predpisi objavljeni, preden začnejo veljati. Torej ni sporna samo plačljivost obveznih standardov, pač pa celo tudi njihova veljavnost. Navajamo celoten 154. člen ustave:

Ustava Republike Slovenije, 154. člen (veljavnost predpisov in njihovo objavljanje)

Predpisi morajo biti objavljeni, preden začno veljati. Predpis začne veljati petnajsti dan po objavi, če ni v njem drugače določeno.

Državni predpisi se objavljajo v državnem uradnem listu, predpisi lokalnih skupnosti pa v uradnem glasilu, ki ga te same določijo.

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije je na Ustavno sodišče Slovenije podala pobudo za presojo neustavnosti 4. odstavka 22. člena ZStan-1, ki pomeni osnovo za plačljivost obveznih standardov. Ustavno sodišče je v prvem krogu odločanja zavrnilo predlog za takojšnje zadržanje izvajanja omenjenega določila¹, opozarjamo pa na ločeno mnenje ustavnega sodnika ddr. Klemna Jakliča, ki v zaključku zapiše:

Odklonilno ločeno mnenje sodnika dr. Dr. Klemna Jakliča (Oxford ZK, Harvard ZDA) k sklepu št. U-i-354/20 z dne 14. 1. 2021²

[...] Glasoval sem torej proti sklepu o zavrnitvi pobudničinega predloga za zadržanje do končne odločitve Ustavnega sodišča. Razprava do sedaj namreč ni naplavila nobenega tehtnega odgovora zoper zgoraj izrecno predstavljeni argument, ki seže v jedro zadeve – da gre pri standardih SIST za podrobno izdelana splošna in abstraktna pravila, ki vežejo erga omnes z obvezno močjo pravnega predpisa vselej, ko zakon ali kak podzakonski predpis odkazuje na obvezno uporabo SIST. Ustava v svojih določbah izrecno zahteva, da se predpisi objavijo v Uradnem listu. Ker kakega resnega protiargumenta zoper opisani očitni izziv nisem dobil, bi namesto odločanja o začasnem nezadržanju lahko podprl zgolj odločitev o stanju očitne protiustavnosti že zaradi neobjave zelo pomembnega sklopa pravno zavezujočih predpisov v Uradnem listu.

Do dokončne odločitve Ustavnega sodišča glede protiustavnosti plačljivosti obveznih standardov bo predvidoma trajalo še nekaj let.

¹ Vir: <http://www.us-rs.si/documents/9a/68/u-i-354-20.pdf>

² Vir: <http://www.us-rs.si/documents/9a/68/u-i-354-20-odklonilno-lm-dr-dr-jaklic-oxford-zk-harvard-zda.pdf>

**ZBORNICA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE**

Vlado in državni zbor Republike Slovenije pozivamo, da ne čakate na odločitev Ustavnega sodišča, pač pa takoj odpravite plačljivost tistih standardov, katerih uporaba je po zakonodaji in predpisih obvezna. Plačljivost dostopa do kakršnih koli podzakonskih aktov in drugih podobnih zakonsko zavezujočih besedil je več kot očitno protiustavna.

Lepo vas pozdravljamo,

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

Tomaž Krištof, predsednik

Inženirska zbornica Slovenije

mag. Črtomir Remec, predsednik

7=K.

V vednost:

Ministrstvo za pravosodje
Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo